

PRAVO I POLITIKA EU - STARA PITANJA, NOVI ODGOVORI, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

Ur. akademik Arsen Bačić, Zagreb 2020., str. 199

Čini se kako u povijesti društvenih znanosti ne postoji prirodija veza od one prava i politike. Ta veza najočitija je primjerice kada gledamo kako na razini državne vlasti politika utječe na pravo u vidu krojenja zakona i drugih pravnih akata. Ova prirodna veza politike i prava posebice je naglašena u većim zajednicama, konkretno u Europskoj uniji kao supranacionalnoj pravnoj tvorevini. Na koji način i u kolikom se omjeru ove dvije sile isprepleću, pokušali su nam odgovoriti sudionici okruglog stola koji se održao u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti 28. siječnja 2020. godine pod radnim nazivom *Pravo i politika Europske unije - stara pitanja, novi odgovori*. Skup je vodio akademik Arsen Bačić, redovni profesor u trajnom zvanju na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Akademija je nakon ovog okruglog stola izdala i knjigu pod istim nazivom. Knjiga ima 199 stranica, a u njoj nalazimo predgovor akademika Jakše Barbića (str. 7-8) i uvodnu riječ akademika A. Bačića (str. 11-13), nakon čega slijede uvodna izlaganja (str. 17-176), rasprava (str. 179-193) i zatvaranje okruglog stola (str. 197-199).

Prvi rad nosi naslov "*O mjestu i ulozi Predsjedništva Vijeća Europske unije u egzekutivi Europske unije*" (str. 17-42). Profesor A. Bačić daje svoje viđenje uloge Predsjedništva Vijeća Europske unije u egzekutivi Unije te pokušava dati odgovor na neka zanimljiva pitanja poput onoga o postojanju diobe vlasti u Uniji i načinu na koji Republika Hrvatska u vrijeme predsjedanja Predsjedništvom Vijeća EU nadopunjuje razlog postojanja te institucije.

Drugi rad u knjizi, "*Ravnopravnost jezika u Europskoj uniji - mit ili stvarnost?*" (str. 43-56) pripada profesorici dr. Vesni Crnić-Grotić s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Profesorica Crnić-Grotić obradila je temu ravnopravnosti jezika u EU kroz prikaz načela višejezičnosti u Europskoj uniji i pravnu osnovu jezičnih prava njenih građana.

Prof. dr. sc. Tamara Čapeta s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu autorica je trećeg rada u knjizi, koji nosi naslov "*Može li Europski sud spasiti vladavinu prava?*" (str. 57-87). Profesorica Čapeta prikazuje interakciju političkog i sudskog procesa u kontekstu krize vladavine prava izazvane nastankom autokratskih režima u državama članicama Europske unije.

Četvrti rad pripada profesorici Snježani Vasiljević s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Rad naslova "*Temeljna prava i vladavina prava u Europskoj uniji: izazovi prije i nakon pridruživanja*" (str. 89-124) analizira način na koji Europska unija štiti vladavinu prava i temeljna prava kao i pitanje koliko je Republika Hrvatska napredovala u zaštiti temeljnih prava nakon pristupanja Europskoj uniji.

Ana Pošćić, izv. prof. dr. sc. s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, autorica je petog po redu rada objavljenog u ovoj knjizi. U radu naslova "*Utjecaj četvrte industrijske revolucije na politiku tržišnog natjecanja*" (str. 125-141) profesorica

Pošćić preispituje način na koji uporaba algoritama i umjetne inteligencije može narušiti tržišnu strukturu, odnosno olakšati sklapanje kartela ili drugih oblika usklađenog ponašanja.

Posljednji rad u knjizi rad je autorskog dvojca s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Osijeku - profesora Tunjice Petraševića i Lane Kovačić Markić, a nosi naslov *“Položaj nacionalnih ustavnih sudova u primjeni mehanizma prethodnog postupka s posebnim osvrtom na Ustavni sud Republike Hrvatske”* (str. 143-176). Autori su nastojali istražiti i prikazati položaj nacionalnih ustavnih sudova u primjeni mehanizma prethodnog postupka s posebnim osvrtom na Ustavni sud RH za koji su ustvrdili kako do danas još nije uputio nijedno prethodno pitanje Sudu EU.

U raspravi (str. 179-193) na okruglom stolu sudjelovali su akademik Jakša Barbić, profesor Zvonimir Lauc i profesorica Tamara Čapeta. Skup je zatvorio akademik Bačić (str. 197-199).

Ova knjiga s nizom vrijednih priloga otkriva nam da je EU prostor područje dubokog prožimanja prava i politike, da je pravo bitan instrument djelovanja Unije, te sredstvo korišteno u svrhu integracije europskog prostora, ali i sredstvo koje je omogućilo strukturu, regulaciju i kontrolu političkog sustava EU. Na skupu je podcrtano da je u svim etapama razvoja EU – "pokazivala izuzetnu ulogu prava u politici imajući prije svega u vidu činjenicu da pravo oblikuje način vođenja politike na svim razinama EU. Danas je opći zaključak da se pravo i politika uopće ne mogu razmrstiti. Knjiga još jednom potvrđuje da različite perspektive o odnosima prava i politike mogu baciti novo svjetlo na funkcioniranje konkretnog društveno-političkog uređenja, te da se u procesu političkog odlučivanja svi sudionici oslanjaju na legalni proces i legalne argumente, koristeći jezik prava, ali i to da se sve učestalije politika zamjenjuje sudskim odlukama i legalnim formalnostima.

Mia Bašić, mag. iuris